

Nuorten aikuisten syrjäytymiseen liittyvät tekijät ja sosiaali- ja terveystalveluiden ajoittuminen

Paananen, R., Surakka, A., Kainulainen, S., Ristikari, T., & Gissler, M.

Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti, 56(2) 2019

Diak

Reija Paananen, FT, dos, asiantuntija, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Syrjäytyminen on monimutkainen ja viheliäinen tunteitakin herättävä ongelma

- » Yksilön
- » Perheen
- » Yhteisöjen
- » Koulutusjärjestelmän
- » Palvelujärjestelmän
- » Työllistymisen
- » Yhteiskunnan

- » Yksilö kasvaa osana yhteisöjä - syrjäytymisen ja hyvinvoinnin polut syntyvät vuorovaikutuksessa.
- » Jotta nuorten syrjäytymiseen voidaan löytää ratkaisuja, pitää tietää mahdollisimman kattavasti syrjäytymisen taustalla olevat tekijät ja mekanismit, sekä miten niihin voidaan vaikuttaa

Tutkimuksen tarkoitus oli tuottaa kokonaisvaltaista tietoa syrjäytymisestä päätöksenteon tueksi ja palvelujärjestelmän kehittämiseksi syrjäytymisen vähentämiseksi

1. Kuinka suunta osuutta syrjäytyminen koskettaa sekä miten syrjäytyminen jakaantuu sukupuolittain?
2. Mitkä tekijät lapsuudessa ja nuoruudessa liittyvät syrjäytymiseen? Eroaako tekijöiden yleisyys koulutuksen ja työllisyyden mukaan tai sukupuolten välillä?
3. Voidaanko ajatella, että sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmän toiminta liittyy syrjäytymisprosessiin?

Mitä tapahtuu syrjäytymistä edeltävästi? Miten syrjäytymistä voitaisiin vähentää?

Aineisto ja menetelmät

» Kansallinen syntymäkohortti 1987 (THL)

- Rekisteriaineisto
- Pitkittäisaineisto
- <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kansallinen-syntymakohortti-1987>

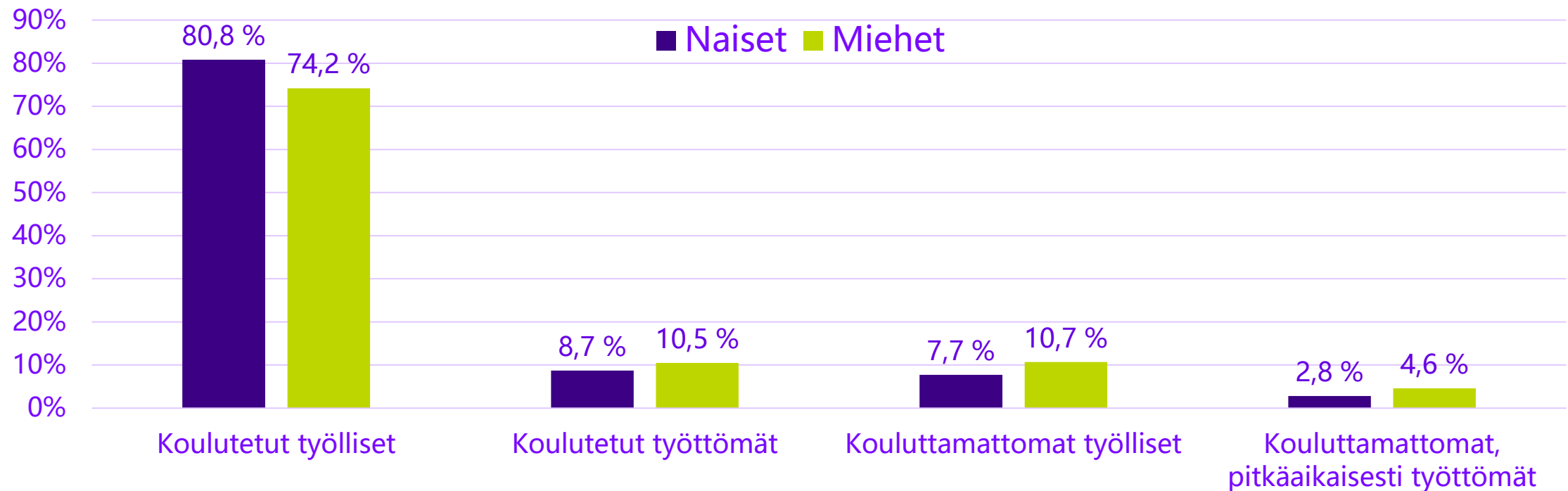
» Kvantitatiiviset menetelmät

- Logistinen regressioanalyysi (luokiteltujen taustatekijöiden yhteys luokiteltuun vastemuuttajaan), interaktiotermit
- χ^2 –testi (sukupuolten väliset erot), varianssianalyysi (palveluiden käytön määrien tai ajoittumisen erot ryhmien välillä)

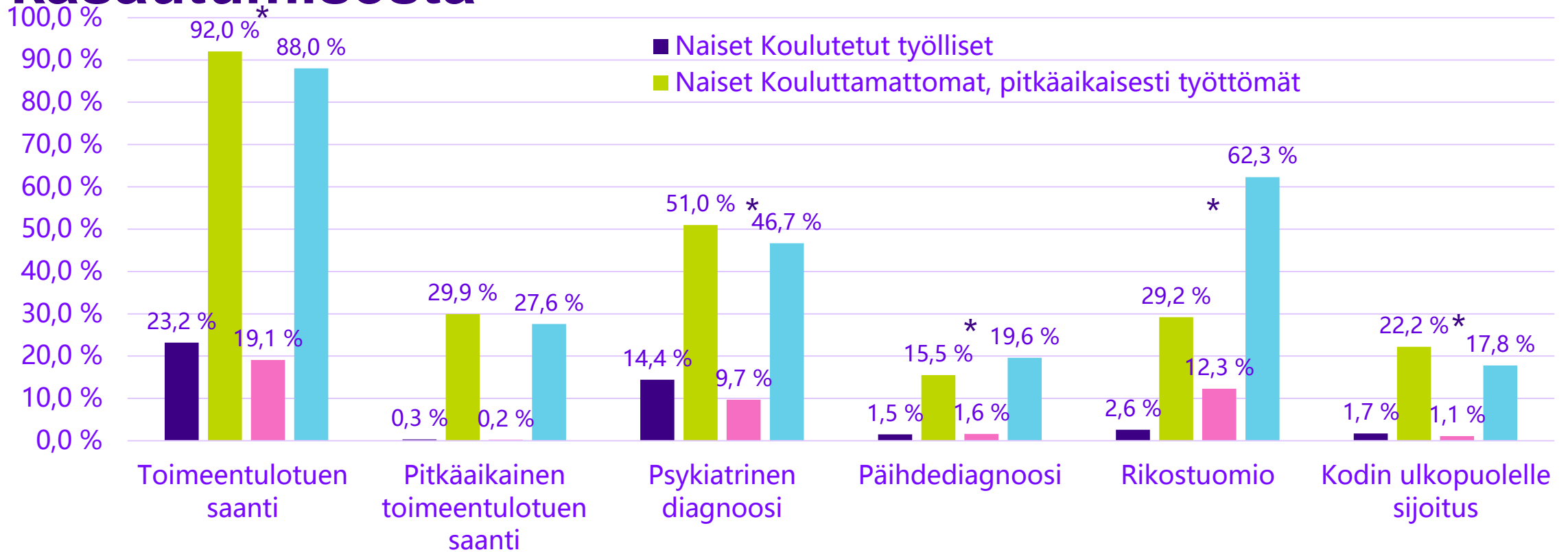
Paananen R, Gissler M. Cohort Profile: The 1987 Finnish Birth Cohort. Int J Epidemiol 2011;41:4:941–945.
doi:10.1093/ije/dyr035

3,7 % vuonna 1987 syntyneistä oli vailla toisen asteen jatkotutkintoa 25-vuotiaana ja neljän vuoden aikana 25–28 vuoden iässä yhteensä 300 päivää tai enemmän työttömänä

Vuonna 1987 syntyneet 25-28-vuotiaana

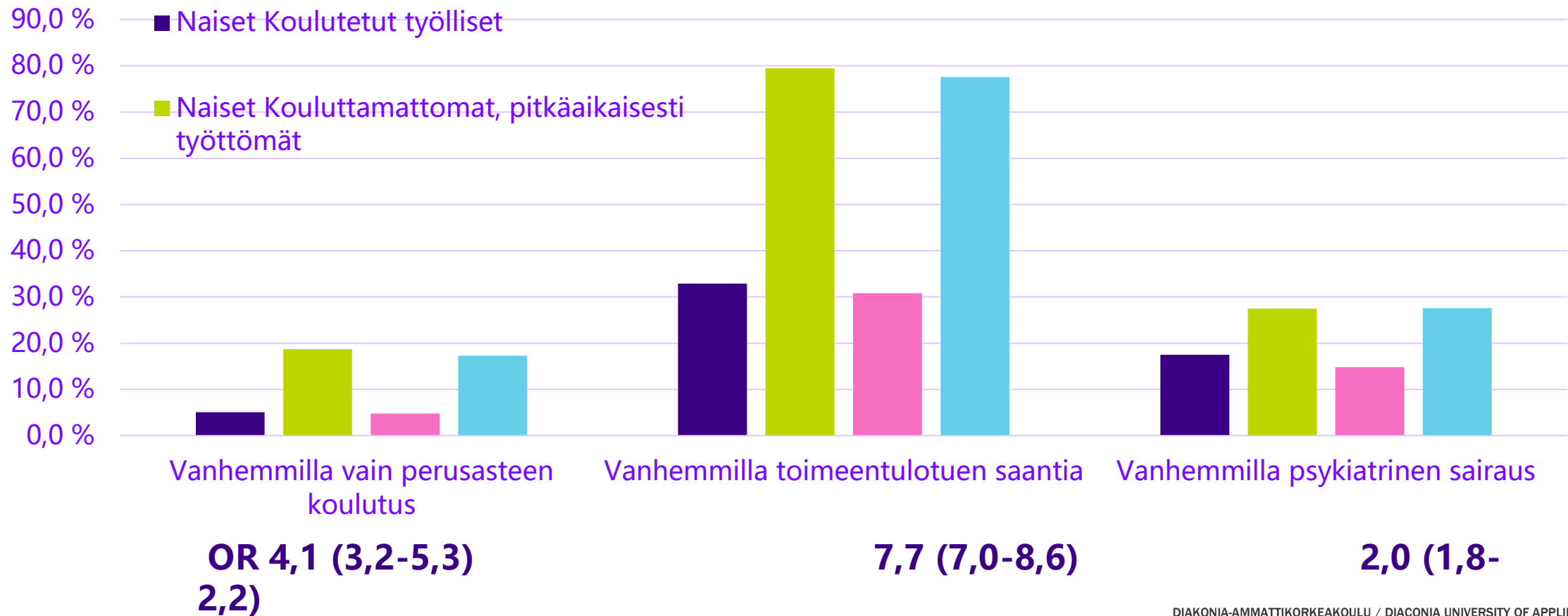
Syrjäytyminen on huono-osaisuuden jatkumo - työttömyys ja kouluttamattomuus kertoo ongelmien kasautumisesta

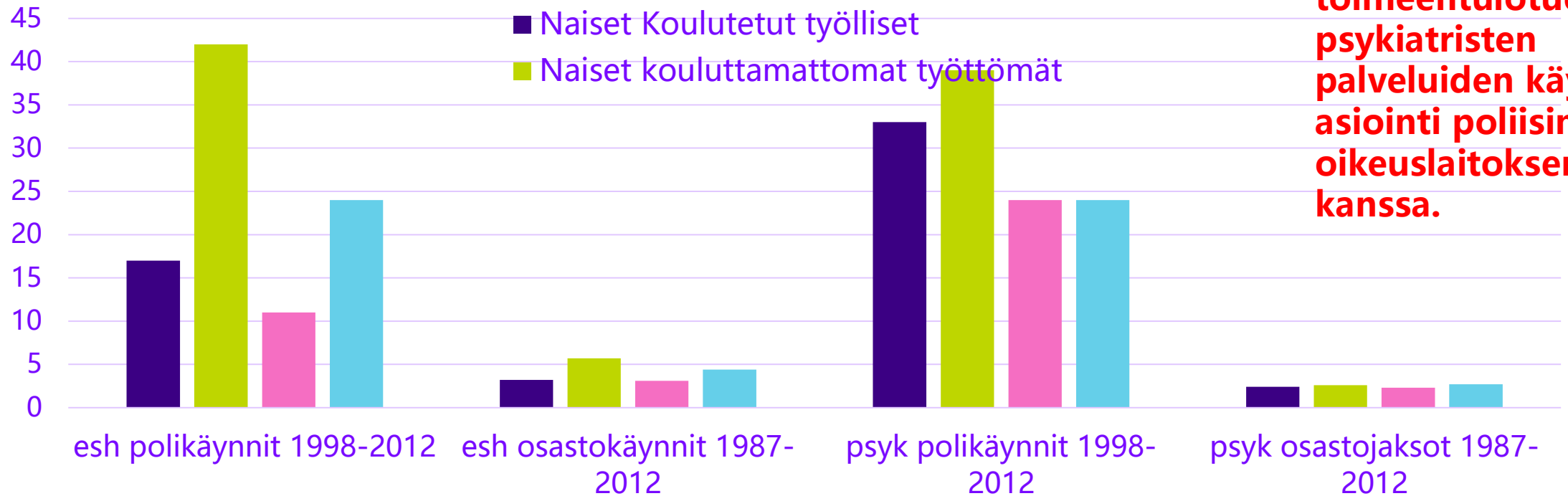
OR 31,7 (27,6-36,5) 154 (125-188) 6,8 (6,2-7,4) 13,8 (12,1-15,8) 12,7 (11,6-13,9) 16,9 (14,8-19,3)

* Sukupuolten välinen ero tilastollisesti merkitsevä,

Vanhempien vähäinen koulutus ja toimeentulotuen saanti yhdistyvät syrjäytymiseen, pojilla myös vanhempien psykiatrinen sairastavuus

Syrjäytyneillä miehillä edeltävästi psykiatristen palvelujen alikäyttöä, vaikka kohtaamisia palvelujärjestelmän kanssa oli paljon

94 %:lla syrjäytymistä edelsi toimeentulotuen tai psykiatristen palveluiden käyttö tai asiointi poliisin ja oikeuslaitoksen kanssa.

Apu on riittämätöntä tai tulee liian myöhään

	Sijoitus kodin ulkopuolelle, ikä	Psykiatrinen diagnoosi poliklinikkana, ikä	Psykiatrisen diagnoosi osastolla, ikä	Päihdeperusteinen hoito poliklinikkana, ikä	Päihdeperusteinen hoito osastolla, ikä
Koulutetut työlliset (jatkotutkinto 25-vuotiaana, ei pitkäaikaista työttömyyttä 25-28-vuotiaana)	9,7	18	15,2	20,3	19,6
Kouluttamattomat työttömät (ei jatkotutkintoa 25-vuotiaana, pitkäaikainen työttömyys 25-28-vuotiaana)	11,8	17,5	16,1	21,1	20,7

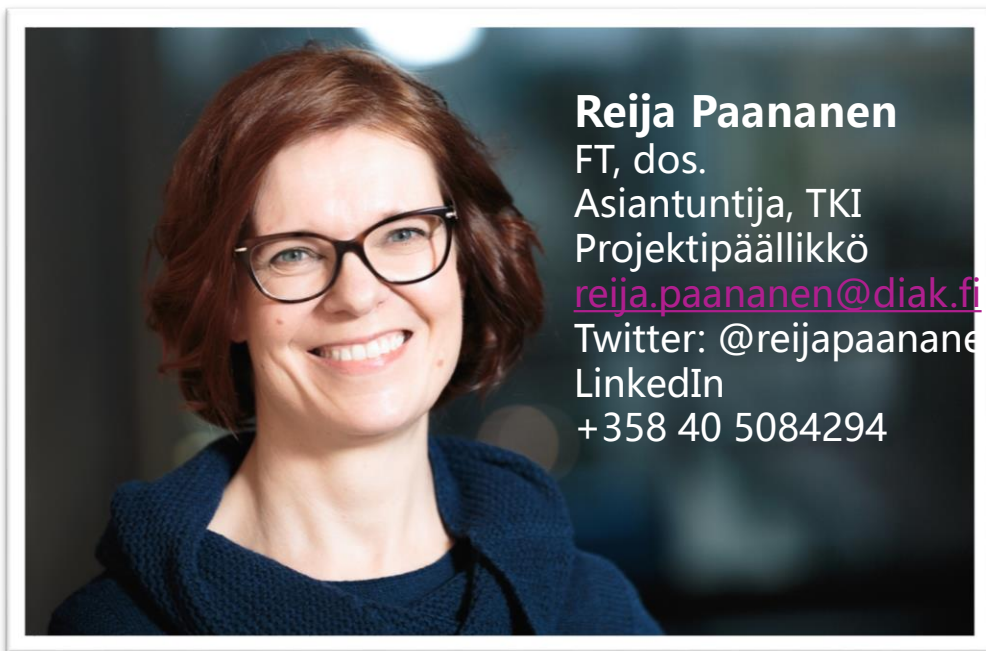

Kouluttamattomien työttömien sijoitukset kodin ulkopuolelle hyvin usein kiireellisiä ja tahdonvastaisia

Huomiota sote-palveluihin ja erityisesti poikien koulunkäynnin tukeen

- Yhteiskunnan tuki näyttäytyy tämän tutkimuksen valossa riittämättömältä ja paikoin jopa syrjäyttävältä
- Sote-palveluiden (erityisesti mt- ja päihdepalvelujen) saatavuuteen ja toimivuuteen tulee kiinnittää huomiota
 - monenlaisen tuen tarpeessa olevat perheet ja nuoret tarvitsevat parempaa tukea
 - Yhteiskunnan tuen ja rakenteiden tulisi vastata etenkin nuorten miesten pystyvyyden ja työllistymiseen liittyvien kykyjen vahvistamiseen ja hyvinvoinnin ja koulunkäynnin tukemiseen
 - etenkin jos perheissä tai lapsilla itsellään on mielenterveyden ongelmia.

Reija Paananen

FT, dos.

Asiantuntija, TKI

Projektipäällikkö

reija.paananen@diak.fi

Twitter: @reijapaananen

LinkedIn

+358 40 5084294

**”Koulutuksen ja työelämän
ulkopuolelle jäämisen syynä
ovat paitsi mielenterveys- ja
päihdeongelmat, keskeisenä
tekijänä on myös niihin
saadun avun riittämättömyys
tai avun saaminen liian
myöhään”**

Paananen, R., Surakka, A., Kainulainen, S., Ristikari, T., & Gissler, M. (2019). Nuorten aikuisten syrjäytymiseen liittyvät tekijät ja sosiaali- ja terveyspalveluiden ajoittuminen. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*, 56(2). <https://doi.org/10.23990/sa.73002>